

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

AVRUPA BİRLİĞİ UYUM KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

5'inci Toplantı

1 Nisan 2016 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/688)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : .....

Sayfa : 2

1 Nisan 2016 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.46

BAŞKAN: Mehmet Kasım GÜLPINAR (Şanlıurfa)

BAŞKAN VEKİLİ: Şaban DİŞLİ (Sakarya)

BAŞKAN VEKİLİ: Özkan YALIM (Uşak)

SÖZCÜ: Zehra TAŞKESEN LİOĞLU (Erzurum)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, bakanlıklarımızın temsilcileri, sivil toplum kuruluşları temsilcileri -şayet varsa- basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Şu anda toplantı yeter sayımız vardır.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun 26'ncı Yasama Döneminin 5'inci Toplantısını açıyorum.

Değerli üyelerimiz, bugün gündemimizde (1/688) esas numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı yer almaktadır.

Bildiğiniz üzere, Avrupa Birliğiyle yürüttüğümüz bir vize sürecimiz söz konusu. Bu süreç kapsamında kanunlaştırmamız gereken tasarıardan bir tanesi de bugün görüşeceğimiz kanun tasarısıdır.

Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ilk olarak 23'üncü Yasama Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ancak Genel Kurulda görüşülemediği için kadük kalmıştır.

Tasarı, 24'üncü Dönemde Bakanlar Kurulunca yenilenmiş ve (1/584) esas numarasıyla tali olarak Komisyonumuza havale edilmiştir. Komisyonumuz 4 Haziran 2012 tarihli toplantısında tasarıyı görüşmüş ve esas komisyon olan İçişleri Komisyonu da bilahare tasarıyı görüşerek kabul etmiştir. Ancak, 280 sıra sayılı Komisyon Raporu Genel Kurulda görüşülemediğinden söz konusu dönemde hükümsüz kalmıştır. Tasarı, 26'ncü Yasama Döneminde Bakanlar Kurulunca tekrar yenilenmiş ve 22 Mart 2016 tarihinde (1/688) esas numarasıyla esas olarak İçişleri Komisyonuna, tali olarak ise Komisyonumuzla birlikte, Adalet, İnsan Haklarını İnceleme ile Plan ve Bütçe komisyonlarına havale edilmiştir.

Tasarının görüşmelerine başlamadan önce 4847 sayılı Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanunu uyarınca Komisyonumuza havale edilen tasarıların Avrupa Birliği mevzuatına uygunluk açısından incelenip görüşüldüğünü sayın Komisyon üyelerimize ve değerli katılımcılara hatırlatmak istiyorum.

Şimdi, tasarının geneli üzerinde görüşmelere başlayacağız. Usul olarak da öncelikle bakanlıklarımızın temsilcilerine söz verip sonra da üyelerimize söz hakkı vermeyi düşünüyorum.

Şimdi ilk olarak İçişleri Bakanlığından gelen değerli temsilcilerimize söz vermek istiyorum.

Bir de tutanaklara geçmesi açısından, söz alan bürokrat arkadaşlarımızın kendilerini tanıtarak konuşmaya başlamalarını rica ediyorum.

Buyurun.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/688)

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Sayın Başkan, zati halinizi ve Komisyonun değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, tasarı, Avrupa Birliğine uyum sürecinde yerine getireceğimiz yükümlülüklerden birisini ihtiva eden kolluk gözetim komisyonunun kurulmasını içermektedir. Kolluk gözetim komisyonunun kurulmasıyla, kolluğu şikâyet sisteminin daha etkili, hızlı işlemlerini sağlamak, saydamlığını ve güvenilirliğini geliştirmek ve temin etmek, kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlarla ilgili -hem adli hem disiplin suçlarıyla ilgili- diğer denetim mekanizmalarının yanı sıra kolluk gözetim komisyonu marifetiyle de bu denetimlerin nasıl yapıldığını ve halka sunulan hizmetlerin hukukiliğinin ortaya çıkarılmasını temin etmeyi hedeflemekteyiz.

Kolluk gözetim komisyonu bir komisyon marifetiyle görevini yerine getirirken, aynı zamanda bir bilgi sistemi ve istatistik sistemi de oluşturmayı hedeflemekte. Kolluk gözetim komisyonuna intikal eden konular sabit, sübuta ermiş, somut delillerle ortaya konularak bir ihbar ve şikâyetle bulunulduğunda, komisyon ilgili denetim organlarından -bunlar İçişleri Bakanlığı, Mülkiye Teftiş Kurulu başta olmak üzere- hem sıralı amirlerinden hem de Emniyet Genel Müdürlüğünün, Jandarma Genel Komutanlığının teftiş organlarından bu konuların araştırılmasını, incelenmesini, soruşturulmasını istemek üzere çalışacak ve yapılan icraatların da ne aşamada olduğunu şikâyet sahiplerine belli periyotlar dâhilinde bildirecek.

Komisyon, diğer taraftan, kolluk görevlilerinin işlediği iddia edilen suçlarla ilgili bir merkezî kayıt sistemini oluşturmak suretiyle, kolluk görevlilerinin sistem içerisindeki suçluluk durumunu, suçlarla ilgili soruşturma durumunu sürekli takip edecek ve bu konuda üst makamlara, Başbakanlığa ve insan haklarıyla ilgili kurumlara da bildirimde bulunacak.

Ben bu çerçevede hazırlanmış olduğumuz tasarının hem Avrupa Birliği uyum sürecinde ülkemize katkı sağlamanı hem de kolluk hizmetlerinin vatandaşlarımızın hakları ve kolluk görevlerinin daha sağlıklı yürütülmesi, aynı zamanda da haksız ithamlarla da karşı karşıya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : ..... Sayfa: 3

kalan kolluk personelinin bu çok çeşitli aşamalarda sürdürülecek olan denetim faaliyeti nedeniyle suçlu mu suçsuz mu daha iyi şekilde ayrılmasına vesile olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Avrupa Birliği Bakanlığı Temsilcisi, buyurun.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AB İŞLERİ UZMANI İPEK ÇİÇEKDAĞ – Efendim, kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimini Avrupa Birliği müzakere sürecinde siyasi kriterler ve 29 Kasım 2015 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye-AB zirvesinde müzakerelerin hızlandırılması yönünde alınan karar doğrultusunda açılması da gündemde olan 23' üncü Yargı ve Temel Haklar Fası kapsamında ele alıyoruz. Aynı zamanda, sizlerin de söylediği gibi, vize serbestisi diyalogu kapsamında yerine getirmemiz beklenen yükümlülüklerden biri.

Efendim, Avrupa Birliğinin belgelerinde de kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimiyle ilgili hususlar yer alıyor. 2008 yılı Katılım Ortaklığı Belgesi'nde kısa vadeli öncelik olarak yer almakta; yine, 2015 yılının Kasım ayında yayımlanan Türkiye ilerleme raporunda kolluk faaliyetlerine yönelik bağımsız ve sivil bir şikâyet mekanizması oluşturulması gerektiği ve bu yönde atılacak bir adımın kolluk görevlilerinin cezasız kalması konusuna çözüm getirilmesine de katkı sağlayacağı ifade edilmektedir.

Efendim, vize serbestisi yol haritasında kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimi 65'inci yükümlülükle ilgili ve bildiğiniz üzere Avrupa Komisyonu yükümlülüklerimizle ilgili raporlar yayımlıyor, şu ana kadar 2 tane rapor yayımladı. Bunlardan sonuncusu 4 Mart tarihli ve bu son raporda da kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimiyle ilgili Türk makamlarının kolluk görevlileri muhtemel insan hakları ihlallerinin gözetimi amacıyla bağımsız bir komisyon kuran bir kanunun kabul edilmesi hususu yer almaktadır.

Yine, efendim, bu kanun tasarısının yasallaşmasını reform eylem grubu toplantılarında ele alıyoruz. En son 11 Aralık 2015 tarihinde Sayın Başbakanımızın başkanlığında gerçekleştirilen toplantının gündem maddelerinden biriydi. Yine, ilgili kurumlarımızın katkılarıyla Bakanlığımız tarafından hazırlanan AB'ye Katılım için Ulusal Eylem Planı'nda 2016 yılının ilk yarısı içerisinde yasallaşması öngörülen tedbirlerden biri olarak yer alıyor. Efendim, uluslararası düzeyde bu konuda birçok düzenleme var. Özellikle güvenlik güçlerinin hesap verebilirliği kavramına Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi, AIHM gibi kurumlar özel önem atfetmektedir. Birleşmiş Milletlerin 1979 tarihli Kolluk Kuvvetleri Kuralları ve bu kuralların etkili şekilde uygulanması için hazırlanan rehber ilkelerde yine bu konu ele alınmış ve kolluk kuvvetlerinin denetimi, iç disiplin ve dış kontrolünün sağlanması için etkili mekanizmalar oluşturulması, bu amaçla kolluk kuvvetleri aleyhine vatandaşlar tarafından yapılan şikâyetlerin alınması ve izlenmesi amacıyla özel düzenlemeler yapılması gerektiği belirtilmiş. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 2001 yılında kabul ettiği polis etik ilkelerinde de yine bu konu yer almaktadır. Polisin etkili bir dış kontrole tabi olması, polis aleyhine şikâyetler hakkında etkili ve tarafsız usuller öngörülmesi gibi hususlar düzenlenmektedir. Efendim, Avrupa Birliği müktesebatına baktığımızda bu konuda bir düzenleme olmadığını görüyoruz ve konuyla ilgili AB ülkelerinde yeknesak bir uygulama yok dolayısıyla. Kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimi en iyi ülke uygulamaları temelinde ve Birleşmiş Milletler Avrupa Konseyinin temel ilkeleri ışığında ele alıyoruz. Biz tasarının uluslararası ilkeler ve AB hukukunun genel ilkeleriyle herhangi bir uyumsuzluk içermediğini ve bu tasarının en kısa sürede yasallaşmasının müzakere sürecimizde 23' üncü Fası olan Yargı ve Temel Haklar ve vize serbestisi diyalogu açısından önem arz ettiğini değerlendiriyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz verdiğiniz bilgiler için.

Değerli üyelerimiz, bakanlıklarımızın değerli temsilcilerini dinledik.

Şimdi tasarı üzerinde söz almak isteyen Komisyon üyelerimize söz vereceğim.

Evet, ilk sözü isteyen, Sayın Osman Baydemir, buyurun.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, bugün Komisyonumuzda bulunan Bakanlığımızın kadroları; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Her şeyden önce, bugün üzerinde tartışmış olduğumuz ve konuşacağımız kanun tasarısının mevcut hâliyle yasallaşmasının Avrupa Birliği hukukunun genel ilkeleriyle bağdaşmadığı, yine Avrupa Birliği müzakere sürecine pozitif manada bir katkı sunmayacağı ve yine aynı şekilde 23 no.lu Yargı ve Temel Haklar Fası ruhuyla da bağdaşmadığı ve vize serbestisi diyalogu açısından da pozitif bir katkısının olmayacağı hususlarını ifade etmekle başlamak istiyorum. Her şeyden önce, tasarının aslında dizayn etmeye çalışmış olduğu hususun ehemmiyetine bir kez daha dikkat çekmek istiyorum. Özü itibarıyla, yurttaşın hak ve özgürlüğünü koruma çabasının bir parçası olarak ele alınmış. Oysaki temel beklenti, kolluğun, eylem ve işlemlerinde bir denetim mekanizmasına tabi tutulmasıdır, esas beklenti budur ve bu denetimin de içsel bir denetimden ziyade dışsal bir denetim hâlini almasıdır. Maalesef, tasarıya baktığımızda a'dan z'ye dışsal denetimine tamamen kendisini kapatan, âdeta kurum içi hiyerarşik bir denetim mekanizmasını oluşturduğunu görüyoruz. Şöyle ki İçişleri Bakanlığının altında kurulacak olan ve başkanlığını da yine İçişleri Bakanlığı müsteşarının yapacağı Başbakanlık İnsan Hakları Başkanı, İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanı, Başbakanlık Birinci Hukuk Müşaviri, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü, Bakanlar Kurulunun atayacağı bir akademisyen ve bir avukattan oluşan kolluk gözetim komisyonunun tarafsız ve bağımsız karar alması da bu minvalde düşünülemez. Yürütmenin, dolayısıyla kolluk personellerinin tüm suçlarından ya da mevzuata aykırı davranışlarından siyasi sorumluluk, özü itibarıyla Başbakan'dan tutun ve onun mahiyetinde bulunan diğer tüm kadro bir şekliyle bundan mesuldür, bu şekliyle bundan sorumludur. Tam da sorumluluk mekanizmasının kendi iç işleyişindeki eylem ve işlemlerindeki bir usulsüzlüğü, bir hak ihlalini oluşturması, tarafsız ve bağımsızlık ilkesine de bu manada ters düşmüş olacaktır. Bu hâliyle komisyon ancak "Kol kırılır, yen içinde kalır." mantığı çerçevesinde yasak savma kurulu olarak tanımlanabilir ve ancak göstermelik bir iç denetim mekanizması işlevi görebilir. Oysa Birleşmiş Milletler Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatları ve Avrupa Konseyi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 4

Venedik Komisyonu kriterlerini esas aldığımızda ihtiyaç olanın tamamen bağımsız bir dış denetim mekanizmasının oluşturulmasıdır. Şüphesiz ki İçişleri Bakanlığının örgütlenme şeması içerisinde Bakanlık, Teftiş Kurulları eliyle iç denetim mekanizmasını genelgelerle düzenleme, güçlendirme cihetine gidebilir, bunda hiçbir mevzubahis yoktur ama esas olarak bizden istenen ve esas olarak bizim yapmamız gereken iç denetim mekanizmasından ziyade dış denetim mekanizmasını kurmamız olmalı idi.

Yine, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, saygıdeğer hazırun; Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği mevzuatları kolluk kuvvetlerinin uyması gereken temel demokratik hakların esaslarını da belirtmektedir. Avrupa Konseyi birçok açıklamasında devlet içerisinde devlet mantığının yerleşmemesi için kolluk kuvvetlerinin sürekli olarak denetlenmesi gerektiğini söylemektedir. Demokratik ülkelerde devlet içerisinde devlet mantığının bertaraf edilmesi, ulusal güvenlik meselesiyle açıklanmaya çalışılan ihlaller ve hukuksuzlukların önüne geçebilmek için de birçok yetkiyi elinde bulunduran kolluk görevlilerinin bu manada yine dışsal denetimini zorunlu kılmaktadır. Aynı minvalde Venedik Komisyonu raporlarında da konuya dair sıkça altı çizilen husus ise kolluk kuvvetlerinin kamu gücünü kontrol altında tutmaya dair birçok yetkiyi bulundurdıkları ancak ulusal güvenlik tanımının oldukça öznel, subjektif ve esnek olduğu devletlerde hükümetler ulusal güvenlik konusunda çok geniş yetkilere sahip olabilmekte ve bu da, bazı yetkileri doğru bir perspektifle kullanmamalarından kaynaklı insan hakları ihlallerinin oluştuğunu hayat göstermekte bize. Yaşanabilecek bu durumların önünü geçebilmek açısından da var olan mekanizmaların bağımsız ve de politik arenadan uzak sivil güçlerce denetlenmesi ancak etkin bir sonuç doğurabilir.

Sayın Başkan, bu minvalde Türkiye'nin 2015 Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi karnesi de çok kısa bir zaman önce açıklandı. Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde hakkında 64.850 dava başvurusuyla en fazla başvuru olan 3'üncü ülke konumundadır. Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin iş yükünün neredeyse yüzde 13'ünü oluşturuyor ve bu neredeyse Türkiye'deki bir mahkeme gibi iş yoğunluğuna sahip bulunuyor. Türkiye'deki insan hakları ihlallerine dair rapor ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin açıklamalarında da altı çizildiği üzere, kendi tanıklıklarımızdan da yola çıkarak, kolluk kuvvetlerinin yetkilerini aştığı, keyfî davranışlarda bulunduğu ve bu keyfî davranışların bir sistematik hâl almasının en önemli nedenlerinden bir tanesinin de bir dışsal denetim mekanizmasının olmayışından kaynaklı olduğudur. Yaşanan hukuksuzluklara dair istatistiksel verilere baktığımızda problemlerin tek tek bireylerden kaynaklı hatalar olarak değil ama aynı zamanda bir sistem sorunu olduğu da aşikârdır, olduğu da ortadadır. Bu sistem sorununun aşımının en etkin yolu da yeni bir sistemi, yeni bir mekanizmayı hayata geçirmek olmalıdır.

Kısacası, kolluk kuvvetleri kontrol edilebilir olmalıdır, faaliyetlerinde insan hakları ve demokrasi normlarını gözettiğine dair kamuoyunun ikna edilebilir bir mekanizmanın kurulmasına aciliyetle ihtiyaç vardır. Bu manada, Sayın Başkan, bir kez daha söylüyorum, esas ihtiyaç duyduğumuz husus iç denetimden ziyade bir dış denetimdir. Bu bağlamda da mutlak suretle bu denetim mekanizması içerisinde insan hakları kuruluşları başta olmak üzere, kadın haklarını savunan kuruluşlar, yine kimi meslek odaları, örneğin Türkiye Barolar Birliği gibi sivil toplum örgütlerinin dâhiliyeti ancak ve ancak sağlandığı durumda kısmen de olsa dışsal denetime bu komisyon kendisini açmış olacaktır. Yine, iç denetlemeyi sağlayan birimleri zaten içinde barındıran İçişleri Bakanlığının dış denetime açık olması gerekliliği, tabiri caizse, hukuki ve demokratik değerler açısından da bir sakınca bünyesinde barındırmamaktadır. Zira komisyon üyelerinin sivil kişilerden oluşması veya bir ombudsmanlık kurumu hâline dönüştürülmesi demin ifade etmiş olduğum Avrupa Birliği değerleri açısından da fevkalade önem arz etmiş olacaktır.

Sayın Başkan, yine, kolluk teşkilatının hesap verilebilirliği meselesinin nasıl sağlanacağı net bir şekilde bu hususla da tasarı içerisinde açıklığa da kavuşturulmamıştır. Bunun yanı sıra kolluğa yönelik toplumsal görevin artırılması meselesinde de yine güveni pekiştirecek herhangi bir düzenlemeyi de içermemektedir.

Bütün bu hususlar çerçevesinde, bu yasa tasarısı, açıkça ifade etmek gerekirse Bakanlığın, özellikle Avrupa Birliği Bakanlığının Siyasi İşler Başkanlığının şu anda bize sunmuş olduğu bir bilgi notu da var. Doğrusunu söylemek gerekirse, ben bu bilgi notunu okuduğumdaki memnuniyetimi ifade etmek istiyorum; zira değerlendirmeler, irdemeler hakikaten tam da arzu etmiş olduğumuz, bizim de savunmuş olduğumuz değerlendirme ve irdemeleri içermekte. Ancak bu değerlendirmeler, bu irdemeler ile tasarının maddeleri ve tasarının bütünü arasında büyük bir uçurum bulunmaktadır. Tam da birinci sayfada vize serbestisi yol haritasında yer alan 65'inci yükümlülük çerçevesinde özgürlük ve güvenlik hakkının, adil yargılanma hakkının, ifade, toplanma ve dernek kurma özgürlüğüyle başlayan bütün sürece açıkça söylemek gerekirse katılıyorum, tamamına katılıyorum ancak bu değerlendirme ile tasarımı yan yana koyduğumuzda neredeyse hiçbir açıdan bir bütünlük arz etmediği açıkça ortadadır.

Ben şimdi müsaadenizle bir soru sormak istiyorum, hem de soruyu bütün katılımcılara sormak istiyorum: Böylesi bir katılımcı listesi, böylesi bir kuruldan oluşan bir komisyon nasıl olur da bağımsız bir niteliğe sahip olacaktır? Müsteşar Bey de burada. Örneğin, Müsteşar Bey'in başkanlığında oluşacak bir komisyonun ve demin ifade etmiş olduğum bütün katılımcıların yer almış olduğu bir komisyonun neresi sivil, neresi bağımsızdır, neresi dış denetim mekanizmasıdır? Dolayısıyla, bütün bunlar, yarın fasıl görüşmelerinde bu yasanın kendisi bir reform olarak sunulacak, oysaki masaya bunun bir reform olmadığına dair çok ciddi bir muhalefetle karşılaşmış olacaktır. Benim naçizane önerim ve benim çağrım, reform yapıyormuş gibi yapmaktan vazgeçelim, ya gerçekten reformu gerçekleştirelim ya da hakikaten bu mesele, bu efor da bir şekliyle boşa gitmiş olacaktır.

Ben duygularla sizleri bir kez daha selamlıyorum.

Esas, maddelere geçildiğinde de tek tek maddeler üzerinden görüşlerimizi ve önerilerimizi Komisyona, sizlere sunacağız.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Baydemir.

Sayın Kadir Koçdemir, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyona : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 5

KADİR KOÇDEMİR (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, kıymetli misafirler; tasarıya baktığımızda, gerekçe de esasında ipucunu veriyor, diyor ki: “Mevcut verilerle doğru politikaların üretilmesi, yaşanan problemlerin doğru şekilde teşhis edilmesi mümkün değildir. Ülkemizde şikâyet kaydıyla ilgili belirlenmiş standartlar olmadığı gibi kolluk teşkilatları arasında da bu anlamda bir yeknesaklık mevcut değildir.” Ancak bu politikaların mümkün olmadığını kendi gerekçesinde belirttiği hâlde 2010 yılından bu zamana kadar ciddi bir gecikme var bunun kanunlaşmasında, altı yıl gibi bir zaman geçmiştir. Benim tasarıda görebildiğim, tam da bu mevcut verilerle doğru politikaların üretilmesinden söz ediyor. Bu komisyonun yılda bir kere mart ayında İçişleri Bakanlığına ve Başbakanlığa rapor vermesi öngörülmüyor. Mecliste doğru politikaları üreten Türkiye Büyük Millet Meclisidir ve Türkiye’de kolluk kuvvetleriyle ilgili şikâyetlerin genel trendi ne yöndedir, genellikle hangi alanlarda sıkıntılar var; bunları Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilmesi gerekir. O açıdan altı aylık periyotlarla bu 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine İçişleri Komisyonuna iletilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine de bu raporların verilmesinin faydalı olacağını düşünüyorum. Çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi hem yasama olarak bu politikaları belirleme hem de denetim görevi olan bir organdır.

Yine, bu, genelde bu tür kurumlarda yapılan bir uygulama, bence doğru değil, dört yıl gibi kısa süreliğine üyeler atanıyor ve üyeliklerde boşalma olduğu takdirde yerine atıldığı üyenin görev süresini tamamlıyor. Bu kurumlarda değişik zamanlarda gelen insanlar kurumun bağımsızlığının da bir garantisi oluyor. Bence atanan üye buradaki normal görev süresi kadar görevine devam etmeli. Farklı zamanlarda farklı üyeler atanmalı. Pek çok kurumda biz aynı anda HSYK’da, Yargıtayda bunun sıkıntısını Hükümet de daha sonra çekti. Bir günde 140 tane üye atadığınızda o günkü şartlara trende göre insanlar belirleniyor ve daha sonra sıkıntı yaratılabiliyor. Onun için bu sürenin uzun olması ve boşalma hâlinde gelenin yerine geldiği süreyi değil, gelenin buradaki normal görev süresi kadar görevinin devam etmesinin faydalı olacağını düşünüyorum.

Yine, bu komisyonda Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü üye olarak belirtilmiş. Bunun disiplin ve bu şikâyetlerle ilgili kayıta Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün nasıl bir ilgisi var, ben bunu anlayamadım. Üye olmasının bir getirisinin, bir faydasının olacağını düşünmüyorum burada. Belki bir gerekçe varsa bürokrat arkadaşlarımız bununla ilgili bizi aydınlatırlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkürler Sayın Koçdemir.

Sayın Recai Berber, buyurun.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de herkesi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Verilen bilgiler için de arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Tabii, öncelikle, sözlerime başlamadan önce yine gerçekten dün menfur, kallesçe bir saldırıyla bir yandan kolluk güçlerimizin sorunlarını veya bununla ilgili Türkiye’deki sorunları daha bir disipline alacak kanunla ilgili görüşme yaparken bir yandan da böyle bir vahşi saldırıda yine maalesef şehitlerimiz oldu, görevlilerimiz orada görevlerinin başında fedakârca görevlerini yaparken maalesef böyle bir acıyı tekrar yaşadılar. Bunu yapanları lanetliyoruz, kınıyoruz. Ama tabii onlarla ilgili de herhâlde daha başka düzenlemeler, tedbirler gerektiğini kanaatimi belirtmek istiyorum öncelikle. Yani sadece Nasreddin Hoca’nın hikâyesindeki gibi taşları bağlayıp itleri salmanın... Yani bir dengeye kavuşturmak gerektiğini düşünüyorum yoksa, aksi takdirde, Avrupa normları filan derken özel şartlarımızı göz ardı edip ondan sonra da milletin, vatandaşın güvenliğini de her türlü tehlikeye açık hâle getirmek de maalesef önemli bir sorun şu anda.

Ben tabii –arkadaşlarımız bu kanunla ilgili bilgi verdiler- iki şeyi öğrenmek istiyorum. Burada gerçekten, bir kere, icranın içindeki yani ilgili kurumların temsilcileriyle oluşan bir kurul değil. Bu anlamda kısmen bir komisyon, adı üstünde komisyon ama biraz tarafsız daha doğrusu bağımsız bir komisyon oluşturulma gayreti var görünüyor burada. Ama şunu da ben sormak istiyorum: Şu anda bu şikâyet ve sorunlarla ilgili nasıl bir mekanizma işliyor? Yani sanki hiçbir mekanizma yok da biz yeni, ilk defa bunu düzenliyoruz gibi bir hava oluşmuş. Yani şu anda, herhâlde kolluk güçleriyle ilgili ya da bu tip disiplin ve cezalarla ilgili soruşturmalar vesaire, yıllardır yapılan bir mekanizma var. Burada ne gibi tikanlıklar var; bizim bu mekanizmamızın, bu sistemimizin, mevcut, şu andaki sistemimiz Avrupa Birliğiyle nerelerde ayrışıyor, nerelerde çakışıyor, önce bunun bir mevcut fotoğrafını görmemiz lazım. Sonra da bu düzenleme bizi bu anlamda ne kadar bu uluslararası standartlara yaklaştırıyor? Ben Avrupa Birliğinin komisyon üyesi olarak incelemiş değilim. Avrupa Birliği ülkelerinde böyle bir komisyon mu var yoksa kurul mu var; bu tip değerlendirmeler veya soruşturmalar orada nasıl yapılıyor? Her ülkede aynı standartta ve aynı sistem şeklinde olduğunu da zannetmiyorum zaten. Her ülkenin kendi yüzlerce yıllık geleneği içinde oluşmuş kurulları vardır muhtemelen.

Dolayısıyla bu iki hususa eğer arkadaşlarımız bir açıklık getirirse... Bizim burada yapmak istediğimiz de hangi konumda olacağımız. Bunu yaptığımız zaman Avrupa Birliği içindeki hangi ülkelerle veya genel standartla ne kadar yakınlaşmış olacağımızı görmüş oluruz diye düşünüyorum. Ancak her halükârda, gördüğüm kadarıyla bu komisyonda bulunan 2 dışarıdan üye var, bir tanesi üniversite akademisyeni olarak biri de avukat olarak ve bunların siyasi geçmişlerinin, herhangi bir siyasi partiyle ilişkilerinin olmaması gerektiği de belirtilmiş. Dolayısıyla burada toplam üye sayısı da çok olmadığı için belki bu üye sayısının, 3 kişilik üye sayısının -bir tanesi bakanlıklar tarafından öneriliyor- barolar tarafından da önerilmesi acaba tartışıldı mı? O açıdan da bunu bir sormak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Berber.

Başka söz almak isteyen üyemiz yok herhâlde.

Evet, değerli Hükümet temsilcileri, eğer sizlerin eklemek istediği bir şey varsa buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa : 6

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Sayın Başkanım, ben hem bu önerilere hem bu yapıcı tenkit içeren yaklaşımlara duyduğum memnuniyeti ifade etmek istiyorum öncelikle.

Komisyonun hazırlayacağı raporların periyodu konusunda Sayın Milletvekilimizin altı aylık bir önerisi oldu. Bu değerlendirilmesi mümkün bir öneridir ancak işin işleyiş süreci itibarı ve başlangıç aşamasında oluşacak tablo altı ayda bir yeterli nitelikte belki bir rapor hazırlamamızı mümkün kılmayabilir ama yasanın uygulamasını gördükten sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi uygun gördüğü zamanlarda böyle bir çalışma istediğinde sanıyorum bir bakanlık veya komisyon buna zaten farklı bakmayacaktır.

Diğer bir husus Ceza İşleri Genel Müdürünün varlığı. Ceza İşleri Genel Müdürünün komisyonda bulunması kolluğun sadece önleyici kolluk değil, adli kolluk marifetiyle yürüttüğü görevler nedeniyle de karşı karşıya bulunduğu bazı iddia ve suç isnatları olabiliyor. Bu süreçlerin takibinde de Adalet Bakanlığının da sistemin içerisinde bulunmasını yerinde gördük.

Sayın Berber'in, Sayın Milletvekilimizin baro önerisini... Muhtemelen zaten Adalet Bakanlığı bunu barolardan bir temsilci sormak suretiyle elde edecektir kanaatindeyim ve onun da önerisini Hükümete Bakanlık adına sunacaktır.

Kolluğun denetimiyle ilgili mevcut mekanizmayı kısaca arz etmek istiyorum Sayın Başkanım. Kolluk belki de kamu görevi yürüten personel içerisinde ve kurumlar içerisinde belki de en fazla denetime tabi olan kurumdur. Öncelikle kendi hem adli yönden görevlerini, idari yönden görevlerini belirleyen yasalar çok net ve açık bir dille yazılmıştır, boşluğa pek yer bırakılmamıştır. Keyfiyete, subjektifliğe izin verilmemeye çalışılmıştır. Öncelikle kolluğun birinci denetimi zaten Anayasa ve yasal çerçeveye başlamış olmaktadır.

Diğer taraftan, kolluk hem sıralı amirlerinin denetimi altında görev yapar. Örneğin bir ilçedeki bir polis memurunun başında karakol amiri, ondan sonra emniyet amiri bunun bütün icraatlarını denetler. Onların üzerinde ilçenin, ilin sorumluluğunu taşıyan, yöneticilik görevini üstlenen valiler ve kaymakamlar bunların denetimlerini yapar. Yine, adli görevleriyle ilgili savcıya bağlı olarak çalışırlar. Cumhuriyet savcıları bunların bu görevleriyle ilgili denetimlerini bunlarla, görevlerinin yürütümüyle ilgili bir iddiada bulunulduğunda denetleme ve soruşturma görevini ifa ederler. Genel bir denetim anlamında İçişleri Bakanlığı hem bağlı kuruluşlarıyla Jandarma Genel Komutanlığı hem de Emniyet Genel Müdürlüğü'nün teftiş kurulları, yine, polis, jandarma üzerinde denetim yetkisini, inceleme, soruşturma yetkisini kullanır bakan ve genel müdür adına. Yine, Bakanlığın bütün personeli üzerinde en etkin denetim fonksiyonunu ifade eden Mülkiye Teftiş Kurulu da konuların hassasiyetine, isnat edilen suça veya ortaya konulan iddiaya veya bu ortaya çıkan tablonun hem kamuoyu hem kamu hukukunu etki derecesi açısından Mülkiye Teftiş Kurulu da bakanın talimatıyla bunların denetlemesini yapar.

Bir diğer kolluk denetim mekanizması da son yıllarda ülkemiz hukuk sistemine giren hem Anayasa Mahkemesine doğrudan başvuru hakkıdır hem de Kamu Denetçiliği Kurumudur. Bu iki denetim mekanizması da serbest, idarenin bir aygıtı olmaksızın, idare hiyerarşisi içerisinde yer almaksızın görev yapan kurumlardır. Bu getirmek istediğimiz Kolluk Gözetim Komisyonu da her ne kadar Sayın Baydemir'in ifade ettiği organik olarak bir kurumun, İçişleri Bakanlığının bünyesinde gibi görünse de fonksiyon olarak tamamen müstakil olarak çalışacak ve görevlerini yasaya, kamu yararına ve vicdani kanaatlerine, meslek tecrübelerine göre ifa edecek bir komisyon olarak dizayn edilmiş olacak.

Dolayısıyla, kolluk hem idari mekanizmaları hem bağımsız mekanizmaları açısından hem de adli mekanizmalar açısından mevcut sistemde de zaten ciddi, önemli bir denetime tabidir. Kaldı ki kolluk dediğimiz zaman 500 binin üzerinde insandan bahsediyoruz. Devlet adına her türlü zor kullanma yeteneği olan, yasal yeteneği olan kişilerden bahsediyoruz. Bunların içerisindeki suç temayülünün ortaya çıkmasını da ayrıca sağlaması bakımından bu Komisyonun bize ayrı bir katkısı olacak ama hepimizin birer vatandaş olarak da kolluğun yasalara, insan haklarına, hukuka ve mesleğin gereklerine uygun çalışması hepimizin en temel hem beklentisi, bizim de Bakanlık olarak hedefimiz.

Ben Komisyonun müstakiliyetiyle ilgili olarak, serbest çalışmasıyla ilgili olarak bu Komisyonda yer alacak gerek dışarıdan atanacak avukatlar, akademisyenler gerekse İnsan Hakları Başkanlığı müessesesinden katılımcının ve Bakanlığımız diğer görevlerinde organik olarak bir kurumsal yapı altında çalışıyor olmalarının işin amacına çok fazla bir nakisa tezahür ettirmeyeceği kanaatindeyim.

Efendim, bir de Avrupa Birliğiyle ilgili bir konu vardı, onu da Avrupa Birliği Bakanlığımız belki biraz daha detaylı bilgi verir ama bizim açımızdan tabloya baktığımızda kolluğun sivil gözetimi alanında hem Avrupa Birliği müktesebatında katı, bağlayıcı bir düzenleme yok hem de Avrupa Birliği ülkelerinin her birinin kendi içerisinde farklı uygulamaları mevcut ama sanıyorum detaylar için sayın uzman daha aydınlatıcı bilgi verebilecektir.

Arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI SİYASİ İŞLER BAŞKANLIĞI KOORDİNATÖRÜ SERDAR ÖZTÜRK – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; saygılar sunuyorum ilk önce.

Sayın Müsteşarımın bahsetmiş olduğu gibi AB ülkelerinde bu konuda yeknesak bir düzenleme yok. Birkaç tane örnek vermek gerekirse, İngiltere'de bağımsız bir Polis Şikâyet Komisyonu var 12 üyeden müteşekkil ve başkanı İçişleri Bakanının tavsiyesiyle Kraliçe tarafından atanıyor ama başkan yardımcıları ve komisyon üyeleri İçişleri Bakanlığı tarafından atanıyor. Bir başka örnek Fransa. Fransa'da kolluk şikâyet sistemi ombudsman bünyesinde görevli bir başkan yardımcısı tarafından güvenlik etiği başlığı altında yürütülüyor. Kendisi yine İçişleri Bakanlığı tarafından görevlendiriliyor. İsveç'te yine Ulusal Polis Kurulu tarafından bu görev ifa ediliyor. Ulusal polis komiseri de hükümet tarafından atanıyor. Almanya'da ise federal bazda bir polis şikâyet komisyonu yok, hatta bu Avrupa Konseyinin raporlarında eleştirilere maruz kalıyor ancak eyalet bazında, her eyalette polis şikâyetiyle ilgili birtakım sistemler var. Temelde örnek ülkeler bu şekilde.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : .....

Sayfa : 7

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

Ekleyeceğimiz bir şey mi var Sayın Baydemir?

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, özellikle Avrupa Birliği uyumu çerçevesinde bir sualim olmuştur. Bu konuda bir değerlendirme yapacaklar mı arkadaşlar? Avrupa Birliğinin beklentisi bu mudur, bu tasarı Avrupa Birliğinin beklentisini gerçek manada karşılıyor mu hem fasıllar açısından hem vize muafiyeti açısından hem de kurulmak istenen, daha doğrusu talep edilen denetim mekanizmasının bir iç denetim mekanizması değil, bir dış denetim mekanizması olması hasebiyle? Hani gerçekten bu konuda şüphesiz ki bunun bir siyasi irade meselesi olduğunun elbette ki farkındayım, elbette ki farkındayız. Bu, elbette ki sizin karar vereceğiniz bir mevzu değil ama oradaki temel beklenti nedir sorusuna değerlendirmenizi almak istiyorum.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AB İŞLERİ UZMANI İPEK ÇİÇEKDAĞ – Efendim, yine, aslında aynı şeyi tekrar edeceğiz artık ama Avrupa Birliğinde bu konuyla ilgili yeknesak bir uygulama yok, bir Avrupa Birliği müktesebatı yok ama tabii, Avrupa Birliğinin temel değerleri var insan haklarına saygı değerleri üzerine kurulu, yine, Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nda bununla ilgili hususlar var; yaşama hakkı, işkence, insanlık dışı veya alçaltıcı muamelelerin ve cezaların yasaklanmasıyla ilgili hususlar düzenleniyor ama AB'nin “Şöyle şöyle.” diye daha ayrıntılı bir müktesebatında bir düzenleme yok. Dediğimiz gibi ülkelerde de farklı uygulamalar var, örneklerini de verdik. Dolayısıyla, AB ilkeleriyle bu anlamda çalışmadığını düşünüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tabii, anlaşıldığı kadarıyla herhâlde daha çok kurulun yapısıyla ilgili öyle bir endişe söz konusu Sayın Baydemir. Tabii, arkadaşlarımız ifade ettiler ama burada incelediğimizde özellikle Fransa'da 2011'de ombudsmanlığa devredilen kurum yapısı aşağı yukarı bizim yapıya benzer nitelikte, daha çok siyasi bir nitelik taşıyan, incelediğinizde kurulun yapısını, İrlanda'da sanırım buna benzer bir örnek var. Yani arkadaşların dediği gibi yeknesak bir uygulama olmaması, tabii, bu işi net bir çerçeveye oturtmuyor açıkçası yani yüzde 100 bir çerçeve belirlenmiş değil. Bizimki oturur, oturmaz; sonuçta oradaki uygulamalara baktığımızda dediğiniz şekilde daha dış denetime açık uygulamalar var, daha içsel olan, bizdeki ne belki çok daha yakın olan uygulamalar var. Bu açıdan tabii ki sizin önerilerinizi dikkate almak durumundayız. Burada bürokrat arkadaşlar da gerekli açıklamaları yaptılar. Eğer başka eklemek istediğiniz bir şey yoksa...

BURHANETTİN UYSAL (Karabük) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Burhanettin Hocam.

BURHANETTİN UYSAL (Karabük) – Ben de öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bu, Kolluk Gözetim Komisyonunda görev alacak arkadaşların özlük haklarında bir değişiklik ben göremedim. Gelecek arkadaşlar gönüllü mü gelecek, ücretsiz mi gelecek? Bu, Komisyonun çalışma şeklini de etkiler.

BAŞKAN - Bu konuyla ilgili bir malumat varsa alabiliriz.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Sayın Başkanım, İçişleri Bakanlığı mensupları olarak en son aklına para gelen bir teşkilatız herhâlde.

BAŞKAN – Sizin dışınızdaki diğer arkadaşlara belki...

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Bizim açımızdan, orada yer alacak devlet memuru statüsünde olanlar için herhangi bir ödenek öngörülmemiş; öngörülse iyi olur, Komisyonunuz bunu öngörürse biz bunu memnuniyetle karşılız efendim, bunu arz edeyim.

BAŞKAN – Bu, herhâlde Plan ve Bütçeye geçecek değil mi Recai Ağabey?

RECAİ BERBER (Manisa) – Biz önerelim ama asli komisyon bunu hakikaten düzenlesin.

BAŞKAN – Asli Komisyonuz ama Plan ve Bütçeye isterseniz bu hususu... Nasıl olsa tali komisyon onlar, bilmiyorum görüşecekler mi ama...

RECAİ BERBER (Manisa) – Onu görüşmezler, zannetmiyorum.

BAŞKAN – Arzu ederseniz İçişlerine havale edebiliriz yani biz burada bir önergeyle... Çünkü Avrupa Birliği Bakanlığının da iki tane değişiklik önergesi var, onunla beraber bunu da takdir ederseniz ilerleyen süreçte değerlendirebiliriz.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Efendim, diğer görevlilerle ilgili, barodan ve akademisyen olarak geleceklerin olağan harcırah, yolluk hakları olacak. Başka türlü de bu tür kamu görevi üzerine yüklenmiş serbest meslek erbabı için de söz konusudur. Buna ilişkin bütçe konulacak ve düzenlenecek efendim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, tasarının geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Müsaade ederseniz kısa bir hatırlatma yapayım bundan sonraki görüşme, usul ve esaslar hakkında. Bizim 4 çeşit görüşme şeklimiz var mevcut kanun ve İç Tüzük çerçevesinde. Bir: Komisyon, tasarı veya teklifin tümünü ve maddelerini görüşebilir. İki: Komisyon, tasarı veya teklifin tümü üzerinde görüşmeyle yetinebilir. Üç: Komisyon, tasarı veya teklifin tümü üzerinde görüşme tamamlandıktan sonra sadece kendini ilgilendiren maddeleri görüşebilir. Dört: Komisyon, tasarı veya teklifin tümü üzerinde görüşme yapmaksızın sadece kendini ilgilendiren maddelerini görüşebilir. Onu zaten geçiyoruz, geneli üzerinde görüştük. Eğer uygun görürseniz, bundan sonra sadece bizi ilgilendiren veya önerge vereceğimiz maddeler varsa, bütün hepsini görüşmeden o ilgili maddeler üzerinde devam edebiliriz geneli üzerinde görüşmeyi tamamladıktan sonra. Yani, madde madde görüşmektense, hem vakitten kazanma açısından...

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – İtirazınızın olduğu madde olabilir, önergenizin olduğu madde olabilir.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bir defa okunsa.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 8

BAŞKAN – Bir defa okunur, onda sorun yok ama maddeler üzerinde hepsini görüşmemize gerek olmadığı kanaatindeyim, tabii takdir sizlerin ama.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Genelini görüştük efendim, okuduk da zaten. Yani, talebe göre...

BAŞKAN – Yani, arada seçeceğimiz maddeler varsa onları görüşmemiz bence daha uygun olur.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, bizim 8 maddeye ilişkin, 1’den 8’e kadar değişiklik önerlerimiz var.

BAŞKAN – Neredeyse genel oluyor artık onlar. O zaman, devam edeceğiz arkadaşlar.

O zaman, tasarının sadece 1’den 8’e kadar olan maddelerinin görüşülmesini ben oylarınıza sunuyorum gelen talep doğrultusunda: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 1’inci maddenin görüşmelerine geçiyoruz.

KOLLUK GÖZETİM KOMİSYONU KURULMASI VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI

HAKKINDA KANUN TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; kolluk şikâyet sisteminin daha etkili ve hızlı işlemlerini sağlamak, saydamlığını ve güvenilirliğini geliştirmek üzere, kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idarî merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemlerin merkezî bir sistemde kayıt altına alınması ve izlenmesi amacıyla Kolluk Gözetim Komisyonunun kurulması, Komisyonun görevleri, yetkileri ve çalışma yöntemi ile kolluk şikâyet sistemine yönelik diğer idarî tedbirlere ilişkin usûl ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Kanun, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında görevli kolluk personelinin işlediği iddia edilen suçlarla veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili olarak idari merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemleri kapsar.

(3) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında görevli kolluk personelinin askerî görevlerinden doğan suçları, bu Kanunun kapsamı dışındadır.

(4) Bu Kanunun uygulamasında;

a) 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu,

b) 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun, hükümleri saklıdır.

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde söz talebi?

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Önerge mi vereceksiniz?

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Önergemiz var.

BAŞKAN – Şimdi madde üzerinde verilen önergeyi okutup oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/688) esas numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 1’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. 1/4/2016

Osman Baydemir
Şanlıurfa

MADDE 1- 584 Esas Sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 1. Maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasındaki "dışındadır" ibaresi "içindedir" şeklinde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası metinden çıkarılmıştır.

"(1) Bu Kanunun amacı; kolluk görevlilerinin yasal mevzuatlardaki görevlerini ifa ederken hukuka aykırı eylem ve işlemlerinden doğacak cezasızlığın, ulusal ve uluslararası mevzuatlarda belirtilen insan haklarına karşı yaşanan ihlallerinin önlenmesi amacı ile Bağımsız Kolluk Gözetim Komisyonunun kurulması, Komisyonun görevleri, yetkileri ve çalışma yöntemi ile kolluk şikâyet sistemine yönelik diğer idari tedbirlere ilişkin usûl ve esasları belirlemektir."

(2) Bu Kanun, Millî İstihbarat Teşkilatı, Adalet Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığına bağlı kolluk kuvvetleri personelinin işlediği iddia edilen suçlarla veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili olarak idari merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemleri kapsar."

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen?

Sayın Baydemir...

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, temel olarak, bu komisyonun -bir kez daha ifade etmem gerekirse- iç denetim mekanizmasından ziyade dış denetim mekanizmasına evrilmesinin ancak ihtiyaca yanıt olabileceği kanaatindeyiz. Zira, ilgili bakanlığın içerisinde, örgütlenme şemasında teftiş kurulları ve denetim mekanizmaları zaten var. Bu teftiş kurulları ve denetim mekanizmaları günlük hayatta, hayatın akışı içerisinde zaten ihtiyaca yanıt vermediği için böylesi bir denetim mekanizmasının, bağımsız bir denetim mekanizmasının kurulması ihtiyacı, tarafı olmuş olduğumuz hem uluslararası sözleşmeler hem de şu anda müzakerelerini yürütmüş

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyona : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : ..... Sayfa: 9

olduğu Avrupa Birliği hukuku ve normları çerçevesinde bir beklentiye yanıt olma açısından bu tasarı hazırlanmıştır. Mevcut tasarı maddesi bu ihtiyaca bu hâliyle yanıt vermeyecektir ancak bu düzenlemeyle ihtiyaca yanıt olabileceği kanaatini taşıyorum.

Yine, sadece İçişleri Bakanlığı bünyesiyle sınırlı tutmuş yani İçişleri Bakanlığına bağlı olan kolluk birimleriyle sınırlı tutmuş bu yasa tasarısı. Oysaki, İçişleri Bakanlığının dışında da kolluk mekanizması var. Bu kolluk mekanizmasının da sürece dâhil edilmesini, kapsam alanı içerisine alınmasını içermektedir önerimiz. Örneğin, Millî İstihbarat Teşkilatının da kimi açılardan yeni yasal düzenlemelerle kolluk faaliyetini yürütebileceği alanlar açıldı. Örneğin, Millî İstihbarat Teşkilatında da adli kolluk birimi gibi faaliyet yürüten birimler oluştu. Dolayısıyla, bunun da yine kapsam içerisine alınmasını arzulayan, öneren bir tekliftir teklifimiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Başka söz almak isteyen yok sanırım.

Hükümet öneriye katılıyor mu?

KADİR KOÇDEMİR (Bursa) – Başkanım, ben biraz geç bastım.

BAŞKAN – Buyurun.

KADİR KOÇDEMİR (Bursa) – Sayın Başkanım, burada zannediyorum bir şey var, komisyonun adı denetim komisyonu değil.

Gözetim ile denetim Türkçede farklı manalara geliyor. Amaç maddesinde de "...yapılması gereken iş ve işlemlerin merkezî bir sistemde kayıt altına alınması ve izlenmesi..." diyor. Yani, burada bir merkezî kayıt sistemi ve kollukla ilgili görevini yapmada şikâyete yol açan durumların bir fotoğrafının çekilmesi, bir gözetim amaçlanıyor. Bunu ifade etmek istedim.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi, madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Şimdi 2'nci maddenin görüşmelerine geçiyoruz.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bağlı kuruluşlar: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığını,

b) Bakan: İçişleri Bakanını,

c) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,

ç) Başkan: Kolluk Gözetim Komisyonu Başkanını,

d) İhbar: Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, herhangi bir kişi tarafından yetkili mercilere bildirilmesini,

e) Kolluk: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlamak için kanunların ve kanunlara dayanarak yetkili makamların verdiği görevleri yerine getiren görevlileri,

f) Kolluk şikâyet sistemi: Kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idarî merciler tarafından yapılan iş ve işlemler ile uygulamaların bütünü,

g) Komisyon: Kolluk Gözetim Komisyonunu,

ğ)Kurul: İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulunu,

h) Kurul Başkanı: İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanını,

ı) Merkezî kayıt sistemi: Kolluk Gözetim Komisyonu ile bağlı kuruluşlar, valilikler ve kaymakamlıklar arasında, kolluk görevlileri hakkında idarî mercilerce yürütülen ceza ve disiplin işlemleriyle ilgili olarak gerekli bilgilerin kaydedilmesi ve yapılan uygulamaların izlenmesi amacıyla oluşturulan veri tabanını,

i) Müsteşar: İçişleri Bakanlığı Müsteşarını,

j) Şikâyet: Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, bunlardan zarar gören veya mağdur olanlar ya da bunların kanunî temsilcileri veya ikinci derece dâhil, ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımları tarafından, yetkili mercilere bildirilmesini,

ifade eder.

BAŞKAN – Madde üzerinde önerge var sanırım yine.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Var, sundum size Başkanım.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde verilen önergeyi okutup oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/688) esas numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 2'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Osman Baydemir
Şanlıurfa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 10

“Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bağlı kuruluşlar: Milli İstihbarat Teşkilatı, Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı

b) Başkan: Komisyonun sivil üyeleri arasında aday olacak kişiler arasında oy çokluğu ile seçilen sivil üyeyi,

c) Şikâyet: Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, herhangi bir kişi tarafından yetkili mercilere bildirilmesini,

d) Kolluk : Milli İstihbarat Teşkilatı, Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı'na bağlı kolluk kuvvetleri teşkilatlarında, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlamak için kanunların ve kanunlara dayanarak yetkili makamların verdiği görevleri yerine getiren görevlileri,

e) Kolluk şikâyet sistemi: Kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlardan dolayı idari merciler tarafından yapılan iş ve işlemler ile uygulamaların bütünü,

f) Komisyon: Bağımsız Kolluk Gözetim Komisyonunu,

g) Merkezi kayıt sistemi : Bağımsız Kolluk Gözetim Komisyonu ile bağlı kuruluşlar, valilikler ve kaymakamlıklar arasında, kolluk görevlileri hakkında idari mercilerce yürütülen ceza ve disiplin işlemleriyle ilgili olarak gerekli bilgilerin kaydedilmesi ve yapılan uygulamaların izlenmesi amacıyla oluşturulan veri tabanını,

ğ) Mağdur Şikâyeti : Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, bunlardan zarar gören veya mağdur olanlar ya da bunların kanuni temsilcileri veya ikinci derece dâhil, ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımları tarafından, yetkili mercilere bildirilmesini, ifade eder.”

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen...

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bağımsız bir kolluk gözetim komisyonu kurulması meselesinin sadece İçişleri Bakanlığına bağlı kolluk kuvvetlerinin denetimi üzerinden tartışılması Türkiye'deki diğer kolluk kuvvetleri görevlilerinin yapması olası hukuka aykırı eylem, tutum ve davranışlarının komisyon tarafından ele alınamamasına neden olacaktır. Bu çerçevede, kolluk kuvvetlerinin denetlenmesinin kapsamı daha geniş tutulmalıdır.

Bağımsız bir kolluk gözetim komisyonu başkanlığının tek bir bakanlık tarafından yürütülmesi, soruşturmayı yürütenler ile hakkında şikâyette bulunulan görevliler arasında kurumsal ve hiyerarşik bağlantı bulunmaması gerekliliğine ters düşecek, yani komisyonun bağımsızlığına gölge düşürecektir. Böyle bir işleyiş, komisyonun dikkate alması gereken şeffaflık ilkesine dair de kaygılar yaratabilecektir. Bu gerekçeyle, bahsi geçen bakanlıkların gerek denetleme mekanizmasına gerek hakkında soruşturma yapılacak personelin ilgili olduğu kurum çerçevesinde kapsama dâhil edilmesi gerekmektedir.

Komisyonun bağımsızlığını ortaya koyacak diğer bir husus da komisyon başkanının seçimidir; başkan, komisyon üyeleri arasında oy çokluğuyla seçilen sivil üye olmalıdır.

BAŞKAN – Gerekçesini okuttuğumuz önergeye Hükûmet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 3'üncü maddenin görüşmelerine geçiyoruz.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev ve Yetkiler

Kuruluş

MADDE 3- (1) Bu Kanunla verilen görevleri, kendi yetki ve sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirmek üzere Kolluk Gözetim Komisyonu kurulmuştur. Komisyon, İçişleri Bakanlığı bünyesinde sürekli kurul olarak görev yapar.

(2) Komisyon; Müsteşarın başkanlığında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanı, Kurul Başkanı, Bakanlık I. Hukuk Müşaviri, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü, üniversitelerin ceza ve ceza usûl hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyeleri arasından Bakanın teklif edeceği üç aday ile baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip serbest avukatlar arasından Adalet Bakanının teklif edeceği üç aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek birer üyeden oluşur.

(3) Öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından seçilecek üyelerin, seçilmelerinden önceki son beş yıl içinde herhangi bir siyasi partiye üyelik veya başka türde bir görev ilişkilerinin bulunmaması şarttır.

(4) Komisyon üyeliklerine öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından seçilecek üyelerin görev süresi dört yıldır. Süresi dolan üyeler, aynı usûlle yeniden seçilebilir. Bu üyeler, üyelikleri süresince Komisyondaki görevlerinden alınamazlar. Ancak, üyeler, ciddi bir hastalık veya sakatlık nedeniyle iş göremez hale gelmeleri veya görevlendirmeye ilişkin şartları kaybetmeleri ya da seçilmeleri sırasında bu şartları taşımadıklarının daha sonra tespit edilmesi halinde, görevlendirildikleri usûle göre süreleri dolmadan görevlerinden alınırlar. Bu üyelerin Komisyondaki görevlerinden doğan suçlarından dolayı, özel kanunlarındaki hükümler uygulanır. Komisyonun bu üyeleri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyona : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : ..... Sayfa: 11

mazeretsiz olarak arka arkaya üç toplantıya veya bir yıl içinde toplam dört toplantıya katılmadıkları takdirde, Komisyon kararıyla üyelikleri sona erer. Bu fıkrada belirtilen nedenlerle veya başka herhangi bir nedenle boşalan üyelikler için, ilgisine göre ikinci fıkrada belirtilen usûle göre en geç bir ay içinde yeni görevlendirme yapılır. Bu şekilde görevlendirilen üyeler, yerine görevlendirildikleri üyenin görev süresini tamamlar.

(5) Komisyon, bu Kanunla verilen görev ve yetkileri, kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi Komisyonun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez, tavsiye veya telkinde bulunamaz.

BAŞKAN – 3' üncü madde üzerinde söz talep eden yok.

3' üncü madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/688) esas numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 3' üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. 01/04/2016

Osman Baydemir
Şanlıurfa

MADDE 3- 584 Esas Sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 3. Maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasındaki "Bu üyeler, üyelikleri süresince komisyondaki görevlerinden alınmazlar" ibaresinden önceki kısım "Komisyon üyelerinin görev süresi dört yıldır. Süresi dolan üyeler aynı usûlle yeniden seçilebilir" olarak değiştirilmiştir.

(1) Bu Kanunla verilen görevleri, kendi yetki ve sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirmek üzere Bağımsız Kolluk Gözetim Komisyonu kurulmuştur.

(2) Komisyon; Kendi arasındaki sivil üyelerden seçeceği Başkanın başkanlığında, İHD, Mazlum-der, TİHV, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Temsilciliği, Türkiye Barolar Birliği, Türk Tabipler Birliği temsilcileri ile Kadın Hakları konusunda çalışma yürüten örgütlerin üç temsilci üye, Adalet, İçişleri ve Millî Savunma Bakanlıkları Müsteşarları, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanı, Başbakanlık Hukuk Müşaviri, üniversitelerin ceza ve ceza usul hukuku ana bilim dalında görevli ve kendi aralarında yapacakları seçim ile belirlenecek üç üyeden oluşur.

(3) İnsan hakları kuruluşları, meslek odaları, kadın hakları temsilcileri ile öğretim üyelerinin göreve başladıkları andan görev süreleri boyunca herhangi bir siyasi partiyle üyelik veya başka türde bir görev ilişkilerinin bulunmaması şarttır.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Komisyonun seçili üyelerinin sadece Bakanlık yetkilileri değil STK'lar, odalar, kadın hakları örgütleri tarafından temsil edilmesi, farklı kesimlerin bu komisyonda bir araya gelmesini sağlayacak, bu da kamuoyunda komisyonun temsiliyet gücüne dair bir güven unsuru yaratacaktır. Ayrıca, böyle bir oluşum, bakanlıklar üstü bir denetimi yaratacaktır.

Sivil toplum örgütlerinin komisyonda yer alması, demokratik hukuk devletinin temel prensiplerinin de dikkate alındığını gösterecek, bürokratik bir yapılanmanın da önüne geçilmiş olacaktır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarında da aciliyet arz eden kolluk güçlerinin denetimi meselesi kurum içi denetimden ziyade dış denetimle sağlanmalıdır. Komisyonda sivil temsiliyetlere yer vermek Avrupa Birliği uyum sürecinin de gerekliliklerindedir.

BAŞKAN – Gerekçesi okunan önergeye Hükümet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3' üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3' üncü madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 4' üncü maddenin görüşmelerine geçiyoruz.

Görev ve yetkiler

MADDE 4- (1) Komisyonun görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

a) Kolluk şikâyet sisteminin işleyişine dair ilkeleri tespit ederek, bunlarla ilgili olarak Bakanlığa önerilerde bulunmak, bu konudaki uygulamaları izlemek ve sistemin işleyişinde kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak.

b) Kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı gerektiğinde yetkili merciler tarafından haklarında disiplin soruşturması yapılmasını istemek.

c) Kolluk şikâyet sisteminin işleyişine dair konularda teftiş ve denetim yapılması için Bakanlığa önerilerde bulunmak, bu teftiş ve denetimler sonucunda düzenlenen raporları değerlendirmek, tespit edilen eksiklikler konusunda alınması gereken idari tedbirleri belirleyerek Bakanlığa önermek ve bu raporlardan uygun gördüklerini kamuoyuna açıklamak.

ç) Merkezî kayıt sisteminin etkili bir şekilde işlemesi ve geliştirilmesi için Bakanlığa önerilerde bulunmak ve bu sistemin işleyişini izlemek.

d) Merkezî kayıt sisteminde elde edilecek veri ve bilgilere ilişkin istatistikler hazırlamak, veri tabanı oluşturmak, elde edilen veri ve bilgilerin analizini yapmak veya yaptırmak, strateji belirlenmesine ve uygulamaya ilişkin önerilerde bulunmak ve gerekli görülen hallerde bu analizlerin sonuçlarını kamuoyuna duyurmak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 12

e) Görev alanına giren konularda tespit, görüş ve öneriler içeren yıllık raporlar hazırlamak ve bu raporları her yıl Mart ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ile Başbakanlığa göndermek ve kamuoyuna açıklamak.

f) Kolluk görevlilerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik araştırmalar yapmak veya yaptırmak, kolluk hizmetlerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik olarak yapılan çalışmalarını izlemek, değerlendirmek ve bu konularda Bakanlığa önerilerde bulunmak.

g) Kolluk etik ilkelerinin uygulanmasını izlemek; bu ilkelerin etkin bir şekilde uygulanması konusunda yetkili makamlara önerilerde bulunmak ve bu konuda kolluk teşkilatı ve diğer ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak.

ğ) Kolluk şikâyet sistemine kamuoyunun duyduğu güveni ölçmek ve halkın sisteme ilişkin görüş ve düşüncelerini değerlendirmek amacıyla en az iki yılda bir olmak üzere kamuoyu araştırmaları yapmak veya yaptırmak.

h) Görev alanına giren konularda üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve ilgili sivil toplum kuruluşları ile iletişim kurmak ve işbirliği yapmak.

ı) Kolluğun hizmet içi eğitim programlarıyla ilgili olarak yetkili birimlere görüş bildirmek ve önerilerde bulunmak.

i) Görev alanına giren konularla ilgili mevzuat düzenlemeleri hakkında görüş bildirmek.

(2) Kolluk görevlilerinin disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili ihbar ve şikâyetlerin Komisyona intikal etmesi veya Komisyon tarafından re'sen öğrenilmesi üzerine, Komisyon, Kurul Başkanlığından, söz konusu ihbar veya şikâyetlerin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde disiplin soruşturması açılmasını isteyebilir. Bu istem üzerine, Kurul Başkanlığınca genel disiplin hükümlerine göre işlem yapılır.

(3) Daha önce disiplin amirlerince disiplin soruşturması yapılmasına gerek görülmemiş olan ihbar veya şikâyetler hakkında da ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

(4) Birinci fıkranın (d) ve (e) bentleri uyarınca kamuoyuna yapılacak açıklamalarda,

9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununda yer alan sınırlamalar dikkate alınır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

4' üncü madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/688) esas numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 4' üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. 01/04/2016

Osman Baydemir

Şanlıurfa

MADDE 4- 584 Esas Sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 4. Maddesinin birinci fıkrasındaki a, c, ç ve f bendelerindeki "Bakanlığa" ibaresi "Bakanlıklara" şeklinde, ikinci fıkrasındaki "Kurul Başkanlığından" ibaresi "İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatından" şeklinde, "Kurul Başkanlığınca" ibaresi "İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatınca" olarak değiştirilmiştir.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Komisyonun görev ve yetkileri İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatına bağlı kolluk personellerinin denetimlerinin sağlanması çerçevesinde genişletilmiştir. Komisyonun görev kapsamında olan, önerilerde bulunmak, bu konudaki uygulamaları izlemek ve sistemin işleyişinde kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun sağlanmasında da bu kurumlar muhatap alınmalıdır.

BAŞKAN – Gerekçesi okunan önergeye Hükümet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4' üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4' üncü madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 5' inci maddenin görüşmelerine geçiyoruz.

MADDE 5- (1) Komisyon, en az ayda bir defa olmak üzere, gerekli hâllerde toplanır. Toplantıları Başkan yönetir. Komisyon, Başkanın isteğiyle veya Başkan dışında en az üç üyenin birlikte talep etmesi hâlinde, Başkan tarafından olağanüstü toplantıya çağırılır. Başkanın, izin, hastalık veya başka bir nedenle görevde bulunmadığı hallerde Kurul Başkanı, Başkana vekalet eder.

(2) Komisyon', en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanır ve en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla karar alır. Kararlarda çekimser oy kullanılmaz.

(3) Toplantı gündemi Başkan tarafından belirlenerek, toplantıdan en az üç gün önce üyelere bildirilir. Gündeme yeni madde eklenebilmesi için toplantıda üyelere birinin öneride bulunması ve önerilen maddenin Komisyon tarafından kabul edilmesi gerekir.

(4) İhtiyaç duyulması hâlinde, gündemdeki konularla ilgili olarak görüşlerinden yararlanılmak üzere, kamu görevlileri, özel kuruluşların temsilcileri veya uzmanlar, Başkan tarafından Komisyon toplantılarına davet edilebilir. Ancak, Komisyon kararları, toplantıya dışarıdan katılanların yanında alınmaz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : ..... Sayfa: 13

(5) Komisyon kararları tutanakla tespit edilir ve karar tutanağı, toplantı esnasında veya en geç toplantıyı izleyen beş iş gününü içinde, toplantıya katılan tüm üyeler tarafından imzalanır.

(6) Başkan ve üyeler, kendileri, eşleri, evlatlıkları ve üçüncü derece dâhil, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci derece dahil, ikinci dereceye kadar kayın hısımlarıyla ilgili veya kişisel menfaat ilişkisi içinde oldukları konularda müzakere ve oylamaya katılamaz. Bu durum karar metninde ayrıca belirtilir.

(7) Aksi kararlaştırılmadıkça, Komisyon toplantılarındaki müzakereler gizlidir.

(8) Komisyon, gerekli gördüğü durumlarda kararlarını, kişisel verilerin gizliliği ilkesine uygun olarak uygun vasıtalarla kamuoyuna duyurabilir.,

(9) Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları, kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, Komisyonun istediği bilgi ve belgeleri talebi hâlinde Komisyona vermek zorundadır.

(10) Komisyonun faaliyetleri ve diğer ihtiyaçları ile yolluk giderleri için, her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konulur.

(11) Başkan ve üyeler ile bu Kanunla verilen görevleri yürüten personel, görevlerini yerine getirmeleri sırasında edindikleri gizli bilgileri, kişisel verileri, ticarî sırları ve bunlara ilişkin belgeleri, kanunlarla yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar ve kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamazlar. Bu yükümlülük, görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

5'inci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/688) esas numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. 01/04/2016

Osman Baydemir
Şanlıurfa

MADDE 5- 584 Esas Sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 5. Maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, birinci fıkrasında "Kurul Başkanı" ibaresi "Komisyonun sivil üyelerinden her biri sırasıyla" şeklinde ve onuncu fıkrasındaki "İçişleri Bakanlığı" ibaresi "Başbakanlık" şeklinde değiştirilmiştir, sekizinci fıkrasındaki "gerekli gördüğü durumlarda" ibaresi kaldırılmıştır,

"(2) Komisyon, en az dokuz üyenin hazır bulunması ile toplanır ve en az sekiz üyenin aynı yöndeki oyuyla karar alır. Kararlarda çekimser oy kullanılmaz."

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi var.

Buyurun Sayın Baydemir.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, bu madde oldukça önem arz ediyor. Diğer maddelerdeki diğer önergeleri reddedildiği için bunun geçmiş olmasının da çok büyük bir kıymetiharbiyesi olmayacak. Ben biliyorum, özellikle Hükümet bu maddeye katılacaktır diye düşünüyorum, zaten Hükümetin de bu konuda yanlış ya da farklı bir fikrinin olmadığı kanaatindeyim.

Şimdi, burada esas altına vurgu yapmak istediğimiz husus şu: Bunun İçişleri Bakanlığı bünyesinden ziyade aslında Başbakanlığa bağlı bir birim ya da Başbakanlıkla eş güdümlü hâlinde olması gereken bir muhtevaya kavuşması gerekliliği üzerine kurguluydu. Doğrusunu ifade etmek gerekirse, tekrar başa dönmek adına ama yine de bu kurulun bu perspektifte amaca hizmet etmeyeceği çok açık ve nettir. İnşallah biz tanık oluruz, inşallah biz beraber görüşürüz ama biz görmezsek bile, bizim dönemi bize yetişmezse bile mutlaka dış denetime açık bir komisyon kurulacaktır bu ülkede ve o da İçişleri Bakanlığının bünyesinde değil, bana göre Başbakanlıkla eş güdümlü ama özerk bir hâl, özerk bir yapı alan bir birim kurulacaktır. Bu madde biraz da ona ithafen hazırlanmış bir tekliftir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Başka söz talebi yok herhâlde.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

Şimdi 6'ncı maddenin görüşmelerine geçiyoruz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sekretarya, Kayıt İşleri ve Diğer İdarî İşlemler

Sekretarya

MADDE 6- (1) Komisyonun sekretarya hizmetleri, Kurul Başkanlığı tarafından yerine getirilir. Komisyonun sekretarya hizmetlerinin etkili şekilde yürütülmesini temin etmek üzere, Kurul bünyesinde şube müdürlükleri oluşturulur ve bu hizmetlerin sevk ve idaresinde Kurul Başkanına yardımcı olmak üzere, en az beş yıllık mesleki kıdeme sahip bir mülkiye başmüfettişi, Kurul Başkanının önerisi ve Başkanın teklifi üzerine Bakan onayı ile görevlendirilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : ..... Sayfa: 14

(2) Sekreteryaya hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Önerge var sanırım, onu okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/688) esas numaralı Koltuk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. 01/04/2016

Osman Baydemir
Şanlıurfa

"Sekreteryaya

MADDE 6- (1) Komisyon sekreteryaya hizmetleri, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarları tarafından yerine getirilir. Komisyonun sekreteryaya hizmetlerinin yürütülmesini tesis etmek üzere, Müsteşarlara yardımcı olunması amacıyla, yine Müsteşarların önerileri ile Bakanlık personelleri arasından seçilecekler, Bakan onayı ile görevlendirilir.

(2) Sekreteryaya hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık müsteşarları tarafından ortak hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gereke:

Komisyon sekreteryaya hizmetlerinin Bakanlıklarca ortaklaşa yürütülmesi bu kurumların koordineli şekilde çalışmasını ve deneyim paylaşımını sağlayacaktır. Profesyonellik ve sürat ilkesinin önemli olduğu komisyon çalışmalarında, Bakanlıklar arası bir koordinasyonla bu noktalar sağlanabilecek, ayrıca iş yükü kurumlar arasında paylaşılacaktır.

BAŞKAN – Gerekeşi okunan önergeye Hükümet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

Şimdi 7'nci maddenin görüşmelerine geçiyoruz.

Merkezî kayıt sistemi

MADDE 7- (1) Komisyon ile bağlı kuruluşlar, valilikler ve kaymakamlıklar arasında, kolluk görevlileri hakkında idarî mercilerce yürütülen ceza ve disiplin işlemleriyle ilgili olarak, dördüncü fıkrada belirtilen bilgilerin kaydedilmesi ve yapılan uygulamaların izlenmesi amacıyla, Bakanlıkça merkezî kayıt sistemi kurulur. Kolluk görevlileri hakkında Komisyona ve/veya diğer idarî mercilere yapılan her türlü ihbar ve şikâyet, merkezî kayıt sisteminden bir numara verilerek kayıt altına alınır ve bu numara ihbar veya şikâyette bulunan kişilere tebliğ edilir. İdarî merciler tarafından re'sen tespit edilen ve işlem yapılmasını gerektiren fiil ve hâller için de merkezî kayıt sisteminden bir numara verilir.

(2) İhbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ilgili olduğu kişi veya olayların belirtilmesi, iddiaların ciddi bulgu ve belgelere dayanması, dilekçe sahibinin adı, soyadı ve imzası ile iş veya yerleşim yeri adresinin ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının doğru olarak bildirilmesi zorunludur. Bu şartları taşımadığı, doğrudan veya yapılan araştırma sonucunda anlaşılan ihbar ve şikâyetlerle ilgili olarak, soruşturma izni vermeye yetkili mercilerce veya disiplin amirlerince, 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ya da disiplin mevzuatına göre işlem yapılmaz ve bu durum ihbar veya şikâyette bulunan kişilere bildirilir. Ancak iddiaların sıhhatinin şüpheye mahal vermeyecek belgelerle ortaya konulmuş olması hâlinde adı, soyadı, imzası ile iş veya yerleşim yeri adresinin ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının doğruluğu şartı aranmaz. İşleme konulmayan ihbar ve şikâyetlerle ilgili bilgiler de merkezî kayıt sistemine işlenir. İhbar veya şikâyette bulunan kişilerin kimlik bilgileri gizli tutulur.

(3) Merkezî kayıt sistemine işlenen veriler, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu uygulamasında kişisel veri sayılır.

(4) Merkezî kayıt sistemine, ihbar veya şikâyete konu olayın özeti ve yapılan işlemlerin yanı sıra, mevcut ise dilekçe sahibinin adı ve soyadı ile iş veya yerleşim yeri adres bilgileri ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası işlenir. Bu bilgilere ilaveten, ihbarcı veya şikâyetçinin isteğine bağlı olarak merkezî kayıt sistemine işlenecek kişisel bilgiler ile bu sistemin işleyişine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

BAŞKAN – 7'nci madde üzerinde söz talebi? Yok.

Bir önerge var sanırım, okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/688) esas numaralı Koltuk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 7'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. 01/04/2016

Osman Baydemir
Şanlıurfa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 15

MADDE 7- 584 Esas Sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 7. Maddesinin birinci fıkrasındaki "Bakanlıkça" ibaresi "İçişleri Bakanlığınca" şeklinde, dördüncü fıkrasındaki "ihbarcı" ibaresi "şikâyetçi" olarak, "şikâyetçi ibaresi "mağdur" olarak değiştirilmiş, birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü fıkrasındaki "ihbar" ibaresi çıkartılmıştır.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi var mı?

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Benim söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurun.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, bu tamamen teknik bir konu. Şimdi, tasarı içerisinde hem “şikâyetçi” hem de “ihbar” kelimesi geçiyor. Doğrusunu söylemek gerekirse toplumsal algıda “ihbar” kelimesi ile tasarıda amaçlanan arasında bir uçurum var, bir illiyet bağı söz konusu değil. Bu itibarla da yanlış bir algıya yol açıyor. Özü itibarıyla yakıncıdır yani hakkı ihlal edilen kişidir. Bu itibarla da “ihbarcı” kelimesinin yaratacağı yargının önüne geçmek adına “şikâyetçi” ve “mağdur” ibarelerinin yerleştirilmesini önerdik.

Teşekkür ediyorum.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – İhbarcı, haberci demek Osman Bey.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Toplumda kötü bir algısı var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – “Mağdur” dediğinizde şikâyetinizin baştan haklı olduğunu ifade etmiş oluyorsunuz.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Suçtan, suç isnadından...

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Yani, kesinleşmiş bir ifade oluşması...

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Yok.

...zarar gördüğü iddiasında olan.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – “Mağdur” kesin kanaati ifade eden bir şey.

BAŞKAN – Doğrudur, evet.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Zaten mağduriyet iddiasıyla başvuruda bulunuyor. Buna “yakıncı” da diyebiliriz, yakınmayı ileri süren anlamında.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – O da Türkçemizde yok.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Türkçe benim 2'nci dilim olduğu için, sonradan öğrendiğim için yetmiyor olabilir.

(Gülüşmeler)

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Yakıncıyı hiç duymadım.

BAŞKAN – Artık Millî Eğitim Komisyonunun alanına giriyoruz yavaş yavaş, biz kendi alanımıza dönelim.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Tabii, bu da bambaşka bir ironi aslında.

BAŞKAN – İroni değil de, aslında başka bir tartışma konusu olabilir.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Şimdi 8'inci maddenin görüşmelerine geçiyoruz.

Ön inceleme ve disiplin soruşturması işlemleri

MADDE 8- (1) Ön inceleme ve disiplin soruşturması işlemleri aşağıdaki usûle göre yürütülür:

a) Kolluk görevlilerinin suç işledikleri yönünde 7 nci maddenin ikinci fıkrasındaki şartlara uygun herhangi bir ihbar veya şikâyet alındığında ya da böyle bir durum doğrudan öğrenildiğinde, soruşturma izni vermeye yetkili mercilerce ve/veya disiplin amirlerince 4483 sayılı Kanun ve/veya kolluk görevlilerinin tâbi oldukları disiplin mevzuatı uyarınca gerekli işlemler yerine getirilir.

b) Kolluk görevlilerince işlendiği iddia edilen veya doğrudan öğrenilen; öldürme, kasten yaralama, işkence, zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması ve suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçları ile örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili ön incelemelerin ve/veya disiplin soruşturmalarının mülkiye müfettişleri tarafından yapılması esastır. Olayın niteliğinin gerektirdiği hâllerde, ön incelemeyi ve/veya disiplin soruşturmasını yürüten mülkiye müfettişleriyle birlikte görev yapmak üzere bağlı kuruluşların müfettişleri de görevlendirilebilir. Söz konusu suçlarla ilgili ön incelemeler ve/veya disiplin soruşturmalarının valiliklerce veya kaymakamlıklarla yapılması hâlinde, bu işlemler imkânlar ölçüsünde mülki idare amirliği hizmetleri sınıfında bulunan görevliler tarafından yürütülür.

c) Ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmasını icra etmek üzere mülkiye müfettişi görevlendirilmesi durumunda, diğer idarî mercilerce başlatılmış olan ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmaları, mülkiye müfettişine devredilir.

ç) Cumhuriyet savcılarının doğrudan soruşturma yapabilmelerine ilişkin özel hükümler saklıdır.

(2) Kurul Başkanlığınca, bu madde ve 4 üncü madde hükümleri çerçevesinde verilen görevleri yürütmek üzere yeteri kadar mülkiye müfettişi tahsis edilir. Bu müfettişlere bu görevlerinin haricinde başka bir görev verilmez ve bunlar görev alanlarıyla ilgili konularda düzenli hizmet içi eğitime tâbi tutulurlar. Bu müfettişlerin belirlenmesine ilişkin esaslar, görevlendirilme yöntemi ve hizmet

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyona : AB Uyum

Tarih : 01/04/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : ..... Sayfa: 16

içerik eğitimleri ile benzeri hususlar, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

(3) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askerî görevleri dışındaki görevlerini ilgilendiren ve disiplin cezasını gerektiren fiilleri tespit edildiğinde, Bakanın emri veya onayı üzerine mülkiye müfettişlerince gerekli idarî soruşturma yapılır ve bir rapor düzenlenerek Bakanlık aracılığıyla anılan komutanlıklara gönderilir. Mülkiye müfettişlerince yapılan bu idarî soruşturmalar. 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinde belirtilen disiplin hazırlık soruşturması niteliğindedir. İdarî soruşturmalar sonucunda, nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum amiri, 477 sayılı Kanununun 15 inci maddesi hükmü gereğince işlem yapar ve bağlı olduğu komutanlık vasıtasıyla sonuç hakkında Komisyona bilgi verir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Bir önerge var sanırım, önergeyi okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/688) esas numaralı Koltuk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. 01/04/2016

Osman Baydemir
Şanlıurfa

MADDE 8- 584 Esas Sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın 8. Maddesinin dördüncü fıkrasındaki "Bakanlığa" ibaresi "ilgili kuruma", "Bakanlık" ibaresi "kurumlar" olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi var mı?

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kurulacak komisyonda şikâyetle bulunulan görevlilerin bağlı buldukları farklı kurumlar bulunmaktadır: Bu nedenle de personelin bağlı olduğu ilgili kurumlara atıfta bulunulmalıdır.

Soruşturmanın gizliliğine zarar verilmemesine yönelik gerekli tüm tedbirler tek bir Bakanlık tarafından değil bahsi geçen tüm kurumlar tarafından alınmalıdır.

BAŞKAN – Gerekçesi okunan önergeye Hükümet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET TEKİNARSLAN – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

Değerli üyelerimiz, maddeler üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır başka önerge olmadığı için.

Şimdi, tasarının tümünü oylarınıza sunmadan önce, Komisyon üyelerimiz eğer uygun görürlerse, Avrupa Birliği Bakanlığının tasarısı üzerinde iki önerisini esas komisyonun dikkatine sunabiliriz.

Birincisi, kanun kapsamına Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde yer alan Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü ve personelinin de dâhil edilmesini; ikincisi de, tasarının 8'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendinin son cümlesinde yer alan "imkânlar ölçüsünde" ibaresinin madde metninden çıkarılması esas komisyona önermeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, tasarının tümünü oylarınıza sunacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir, hayırlı olsun.

Esas komisyon çarşamba günü tasarımı görüşeceğinden muhalefet şerhlerinin salı günü saat 12.00'ye kadar Komisyonumuza iletilmesini de istirham ediyorum.

Değerli üyeler, eğer başka bir söz talebi yoksa... Sayın Baydemir'in söz talebi var sanırım.

Buyurun.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, bu kanuna ilişkin muhalefet şerhi var, bu muhalefete şerhimizi de belirtmiş olduğunuz zaman dilimine kadar işleme koyacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bekliyoruz, tamam, oldu, teşekkürler.

Hayırlı olsun.

Değerli Hükümet üyelerine de, değerli bürokratlara da teşekkür ediyorum sağladığınız katkıdan dolayı.

Başka bir husus bulunmadığından Komisyonumuzun bugünkü toplantısını kapatıyorum, hepinize iyi tatiller diliyorum.

Kapanma Saati: 11.59